

paration i første Række under teknisk Korps, selvom det naturligvis sker i Samvirken med Flyverskolen og dens Chef.

Det ærede Medlem omtalte nogle Flyvemaskinmotorer, Wickers Motorer, ved hvilke der i den sidste Tid, efter at de i længere Tid har været brugte uden særlige Vanskeligheder, har vist sig Ulemper. Disse Motorer er nu til Undersøgelse, som det sædvanligvis sker ved saadanne Lejligheder, og vil blive repareret, forudsat at der er Fejl ved dem, som paa saadan Vis kan afhjælpes. Men hvis det ærede Medlem ved at nævne denne Gruppe af Motorer tænkte sig at give det Indtryk af, at det stod daarligt til med de Ting, som Statsvirksomheden beskæftiger sig med, i Modsætning til Privatvirksomheden, tror jeg, det vil være meget vanskeligt at faa noget ud deraf. De paagældende Motorer er anskaffede ovre i England med et privat Firma som Mellemlid; de er modtagne og prøvede af den Mand, som den Gang var Arbejdsleder ved Flyverskolen, nemlig Premierløjtnant Ussing, den Mand, som siden gik over fra Statens Flyvervæsen til Nielsen & Winther, altsaa den private Industri, og nu er den sagkyndige Leder af Virksomheden ved denne Fabrik. Men det kan vel heller ikke siges, at der var nogen Grund til ikke at modtage Motorerne paa det Tidspunkt, selv om der nu viser sig Ulemper ved dem. Det ærede Medlem var, saa vidt jeg forstod, ikke ganske klar over, hvordan Forholdet er mellem hjemligt og fremmed Arbejde paa dette Omraade. Til langt den overvejende Del af Flyvemaskinerne har Motorerne maattet indkøbes i Udlandet, medens man fortrinsvis bygger Støtterne herhjemme. Man kan altsaa ikke uden videre tale om fremmede Maskiner og danske Maskiner, idet det almindelige er, at Maskinerne er sammensatte dels af fremmede, dels af danske Bestanddele; kun ganske enkelte er udelukkende danske.

Det ærede Medlems Bemærkninger gjaldt jo kun Flyvervæsenet under Hæren, ikke ogsaa Flyvervæsenet under Flaaden, idet det ærede Medlem mente, at der i Hæren skulde være saa store Brøst i den tekniske Ledelse, saa meget Dilettanteri. Jeg tror, at jeg allerede forrige Gang, jeg havde Ordet, gjorde opmærksom paa, at den tekniske Ledelse og det tekniske Tilsyn for Hærens Vedkommende foregaar netop ved de samme Mænd, som har Ledelsen paa Orlogsværftet. De samme to Mænd, der har den væsentlige Ledelse ved Orlogsværftet, fører ogsaa Tilsyn med

Hærens tekniske Korps paa dette Omraade og deltager toneangivende i Arbejdet indenfor Hæren. Naar det ærede Medlem mente, at en Statsbedrift, som teknisk Korps og vel ogsaa Orlogsværftet, ikke kunde have tilstrækkelig Indsigt paa alle Omraader, ser jeg ikke noget Udgangspunkt for denne Paastand. Det er dog sandsynligst, at disse Virksomheder paa dette Felt raader over fuldt saa megen Sagkundskab og Specialisering, som den private Industri kan raade over. Det ærede Medlem, der atter vendte tilbage til Forholdet mellem den private Industri og Statsvirksomheden, sagde herom med en vis Bekymring og Forfærdelse, at efter hvad jeg oplyste forleden Dag, skulde Orlogsværftet jo nu ogsaa til at bygge Statsbanefærger. Ja, den Beslutning er truffet efter Forhandling med Finansudvalget. Det ærede Medlem udtalte i den Anledning, at Orlogsværftet byggede meget kostbart; det var vel overhovedet hans Betragtning, at Statsvirksomhed var særdeles kostbar, sammenlignet med den private Industri, naar denne leverede Staten Varer. De Oplysninger, der foreligger for mig, og de Erfaringer, jeg har gjort, peger rigtignok i lige modsat Retning paa alle de Omraader, som jeg har haft med at gøre. Der kan forekomme Tilfælde, hvor man kan faa sine Ting lige saa billigt hos den private Industri, som man kunde tilvejebringe dem paa de paagældende Værksteder. Men der er rigtignok ogsaa mange Tilfælde, hvor Priserne er meget højere. Under Overvejelserne i sin Tid i Forsvarskommissionen blev dette Spørgsmaal belyst for Orlogsværftets Vedkommende. Det Resultat, man den Gang kom til, var, at Reparationer paa Orlogsværftet gennemgaaende kostede betydeligt mindre end paa private Værfter. De private Værfters Reparationer kostede efter den opstillede Beregning 16½ pCt. mere end paa Orlogsværftet, idet den private Forretning jo, som det den Gang anførtes, skulde have sin Fortjeneste. For Orlogsværftets Vedkommende oplyses det i Øjeblikket, at de Motorer, det bygger netop til Flyvemaskinerne, fremstilles til den halve Pris af den, Orlogsværftet har faaet Tilbud paa fra den private Virksomhed, hvor man for Tiden søger at sætte saadant Byggeri i Gang, og med Hensyn til forskelligt Materiale under Artilleriværkstederne, Søminekorpset og de elektriske Installationer paa Orlogsværftet oplyses det, at Anskaffelser hos private af de samme Ting, som forarbejdes paa Orlogsværftet, gennemgaaende er 50—100 pCt.